

Esports | Actualitzat el 27/06/2021 a les 08:45

El Tour de Perico, els GAL, la «guerra de l'enciam» i altres batalles hispano-franceses dels 80 (II)

Després del primer capítol, coincidint amb el cap de setmana en què s'inicia el Tour de França, tanquem aquest reportatge recordant les implicacions socials i polítiques de la victòria de Perico Delgado al Tour de 1988

Perico Delgado exhibeix el mallot groc del Tour de 1988 amb els seus companys de l'equip Reynolds | Movistar Team @olympia_vintage

Especialment celebrat va ser l'èxit de Perico Delgado el 1988, en bona part per la popularitat tant del personatge com d'un Tour de França que era gairebé l'únic programa que, en aquella època, es podia sintonitzar als televisors durant les tardes del mes de juliol. Perico ja s'havia guanyat el cor dels telespectadors amb la seva lluita pel Tour de 1987, una cursa que, tot i haver-se vestit de groc durant quatre dies, li va acabar furtant l'irlandès Stephen Roche a la contrarellotge de Dijon, tot just la vigília de l'arribada de la prova a París.

L'estiu següent, Perico es va prendre la seva revenja. El corredor segovià va aconseguir el mallot groc el 14 de juliol durant la pujada al llegendari Alpe d'Huez. La seva ascensió al cim de la classificació general del Tour va coincidir amb la celebració de la festa nacional francesa en una

etapa que, paradoxalment, va suposar una autèntica catàstrofe pels seus rivals gals. Laurent Fignon es va veure obligat a abandonar abans de la sortida mentre que Jean-François Bernard es va deixar, a les mítiques vint-i-una corbes del cim alpí, qualsevol possibilitat de pujar al podi a París.

Un cop vestit de groc, amb la corresponent publicitat que aquest fer comportava pels papers de plata i film de la casa Reynolds que el patrocinava, res semblava poder arrabassar a Perico l'esglaó més alt del podi dels Camps Elisis. I més després de les seves exhibicions a la cronoescalada de Villard de Lans i en uns Pirineus on l'abundant públic espanyol que poblava les cunetes el va rebre de manera entusiasta.

[noticia]221681[/noticia]

Perico Delgado, als Camps Elisis de París, amb els seus companys de l'equip Reynolds entre els que destaca Miguel Induráin Foto: Pedro Delgado

El 19 de juliol de 1988, després de l'etapa que va acabar a Bordeus, Perico va atendre, amb el seu peculiar accent francès, les preguntes que Jacques Chancel li va formular al programa *Le Journal du Tour*, emès en directe al final de cada etapa per la cadena pública Antenne 2. Entre els interrogants que el periodista li va plantejar, n'hi va haver un que va suscitar tota mena d'especulacions. ¿Estàs segur que cap incident evitarà que arribis de groc a París?? li va preguntar Chancel. ¿És clar?, va respondre amb candidesa el corredor segovià. Poques hores després, aquell mateix canal de televisió informava d'un control positiu del mallot groc però d'una substància, el diürètic Probenecid, que no estava prohibida per la Unió Ciclista Internacional però sí pel Comitè Olímpic, que la considerava emmascaradora d'altres productes dopants.

La informació, filtrada pels organitzadors del Tour al diari L'Équipe i a la televisió Antenne 2, va provocar un terratrèmol que va arribar fins a les més altes instàncies polítiques. A ulls del públic francès, tot i que Perico Delgado no va ser finalment sancionat, el mallot groc havia quedat tacat

per les sospites de dopatge. Aquesta circumstància va fer reviure, entre els afeccionats espanyols, l'animadversió cap a França fins al punt d'arribar a convertir aquest positiu en una autèntica qüestió d'estat.

El govern espanyol va demanar explicacions a l'executiu francès per la filtració de la notícia i va enviar immediatament a París una delegació del més alt nivell que estava encapçalada pel secretari d'Estat per a l'esport, Javier Gómez Navarro, i que tenia com a objectiu evitar a tot preu qualsevol sanció al ciclista segovià.

El president de l'UCI, el valencià Luis Puig, va ser una de les peces clau per impedir-ho. Quan, després de molts esforços, va poder convèncer els organitzadors de la cursa per tal que no castiguessin el ciclista espanyol, es va adreçar a Perico Delgado lliurant-li el comunicat que l'exculpava al mateix temps que afirmava: *¡Ha costado cojones!*. Finalment, tot i els inconvenients, Pedro Delgado arribaria de groc a París i podria desfilar pels Camps Elisis lluint la bandera rojigualda.

Perico Delgado desfila pels Camps Elisis amb una bandera espanyola per celebrar la seva victòria al Tour de 1988 Foto: Perico Delgado

Tot i que molts francesos van considerar que aquella ensenya estava tacada pel controvertit positiu, el cert és que Perico s'havia convertit, fruit de les seves intervencions a la televisió, en un personatge simpàtic pel públic gal. Hi van contribuir la seva humilitat i el fet de respondre sempre en francès, la llengua franca del ciclisme en aquella època, quan era interrogat en aquest idioma. La seva espontaneïtat i el seu singular accent recordaven als francesos el d'un altre espanyol que havia triomfat al nord dels Pirineus: l'humorista, músic i mag Garcimore.

Nascut a Albacete durant la més immediata postguerra, aquest artista, el nom original del qual era José Garcia Moreno (d'aquí, Garcimore), va emigrar a França el 1967 i, després d'uns inicis complicats al món de l'espectacle, va aconseguir, una dècada després, fer-se un lloc a la televisió multiplicant així la seva popularitat i la seva cotització.

El 1977, Garcimore va publicar el seu primer disc, batejat amb el títol *Un espagnol à Paris*, que recollia diversos esquetxos que es van convertir en molt populars a la França de l'època. De fet, la celebritat de l'artista d'Albacete el va portar fins al punt d'amenitzar el podi del Tour de França de 1980, una edició de la cursa que, dit sigui de passada, va tenir una participació espanyola més aviat decebedora.

Portada del disc de Garcimore ?Un espagnol a París? Foto: Viquipèdia Commons

Tot i la tensió hispano-francesa existent durant aquella dècada, el cert és que Garcimore va esdevenir una icona humorística de la França dels anys 80, una posició des de la qual va intentar apropar ambdós països. Amb aquesta intenció va enregistrar, el 1989, el disc *France-Espagne, España-Francia* que incloua una cançó homònima que recollia els tòpics més gastats d'un costat i l'altre dels Pirineus. *Le sombrero, le bolero, la corrida y la jota. Ça c'est l'Espagne* deia la lletra abans d'acabar cridant a l'amistat entre ambdós pobles amb una tornada que afirmava *Et je bois une sangría à votre santé et viva Francia-España!*

Amb la publicació d'aquest disc de Garcimore, el mag i humorista amb un accent francès molt semblant al de Perico Delgado, podríem considerar que es tancava un decenni de controvèrsies francoespanyoles que havia tingut en el Tour de 1988, amb la polèmica al voltant del dopatge del ciclista segovià, un dels seus darrers episodis.

Potser precisament per aquesta conflictivitat, entre 1977 i 1990, és a dir, durant tota la dècada dels 80, el Tour va evitar circular per territori espanyol a diferència del que havia fet en

diverses ocasions des de 1949, en plena dictadura franquista. La ronda gal·la no va tornar a creuar els Pirineus fins a la seva edició de 1991, paradoxalment, el mateix any en què es va iniciar el regnat tirànic d'un ciclista navarrès, originari d'Atarrabia, que va arribar fins a cinc anys consecutius vestits de groc als Camps Elisis. Aquell campió no era sinó Miguel Induráin, el fidel escuder de Perico Delgado a l'equip Reynolds quan el segovià va obtenir la seva única victòria a París.

Miguel Induráin, vestit de groc durant el Tour de 1991, en companyia de Perico Delgado Foto: @olympia_vintage

Enrere quedava una dècada d'enfrontaments en què les alegries esportives hispàniques eren més aviat escasses. Enrere quedaven també els GAL, la ?guerra de l'enciam? i les pugnes comercials derivades del procés d'incorporació espanyola a la CEE. Com a símbol del final d'aquesta batalla, l'any 2000, tots els hipermercats Pryca que existien a l'Estat espanyol van recuperar la molt francesa denominació de Carrefour. Una marca que avui és la patrocinadora principal de la Vuelta, una competició que, en una altra contradicció xocant, és propietat d'una empresa de capital francès. Noves històries d'uns vells veïns que la història ens ensenya que no sempre han estat ben avinguts.